

ДР ЕЈУП МУШОВИЋ

НАХИЈА МОРАВИЦА (ИВАЊИЦА) У XVI ВЕКУ

Очуван је, пре неколико година преведен, а не публикован турски попис санџака Босна с краја XVI века. У том попису, од кога нас одваја четири столећа, санџаку Босна припадао је кадилук Нови Пазар, а кадилуку Нови Пазар нахије: Звечан, Рас, Јелеч, Сјевица, Моравица (садашња Ивањица) и још десетак других.¹

Нахија Моравица једна је од мањих; регистровани су у њој 12 села и једна варошица. За разлику од тога, у нахији Јелеч регистровано је 106 села.

Насеља у нахији Моравица, регистрована крајем XVI века су:

Село Мочевихи,
Село Горње Брезово,
Село Придворица или Комадин,
Село Вјалинићи,
Село Даново или Пресјека,
Село Голећница,
Село Доње Брезово,
Село Комнице,
Село Међуречје или Ружице,

Село Папратна,
Село Раданово,
Варош Љубић,
Село Будожеле.

Сва насеља су означена као села, а само Љубић као варош. За Љубић, који је доста удаљен од Ивањице и близу је Чачку, пише: „Варош мехрум (покојног) Јунус паше — другачије звано Љубић“. Ништа се не зна ко је био тај Јунус-паша, који је даровао своје име Љубићу, изузев да је живео у другој половини XVI века и да је умро у време пописа који је предмет наше пажње, јер је то означено речју мехрум, што значи покојни, у овом случају — скоро умрли.

По селима су набројана домаћинства и њихове пореске обавезе. Свако село има кнеза, примућура или лагатура. Других података о селима нема, изузимајући за нека, која су ослобађана или делимично ослобађана од пореза због тога што су њихови житељи чинили неке услуге Царевини. Тако су, на пример, становници Голешнице били делимично ослобођени од пореза пошто су задужени да обезбеђују путнике кроз оближњи кланац (дербенд). На дну текста пише да је тако било регулисано у старом дефтеру, а и сада се понавља. То ће рећи да је постојао и неки ранији дефтер, који нам (за сада) није познат. Турска администрација практиковала је да за поједине деонице пута, особито ако су се налазиле у кланцима или неким скривеним — шумом прекривеним пределима, где су се могли скривати они који су пљачкали путнике или их на неки други начин угрожавали, да задужује поједина села за чување тог дела пута у циљу безбедног путовања. За то је село имало пореске олакшице. У случају да се, и поред тога, деси пљачка, село је било дужно да је надокнади.

На сличан начин било је делимично ослобођено пореза и село Папратна, за које је уведен назив Дербенд, што значи одређеније — село у кланцу. Његови становници били су задужени да чувају пут кроз тај кланац „да никоме ко тамо пролази не прети опасност по имовину и животе ...“

На сличан начин село је задуживано за одржавање мостова на рекама и за то делимично или потпуно ослобађано пореских обавеза. Такав је случај са Будежељом близу реке Моравице, на којој се налазио мост, тада у лошем стању, па су га морали одржавати становници овог села. Кадија Новог Пазара им је предложио да изграде мост на Моравици у атару њиховог села, да га поправљају

и одржавају и „да се изузму од службе у конаку војводе и свих осталих опорезивања“.

У цитираном попису уписана су само хришћанска домаћинства, и то само она опорезована. То би могло да значи да је могло бити и више домаћинстава, која нису опорезована, а таква нису уношене у књиге, јер је попис, пре свега, имао за циљ евиденцију пореских домаћинстава.

Изгледа да у нахији Моравица није било муслиманског становништва у XVI веку, јер се у то време муслиманско становништво углавном наставља по градовима, а Моравица није имала градског насеља. За разлику од тога, у другим нахијама новопазарског кадилука, не само у градским, него и у сеоским насељима, било је муслиманског живља. У западној Србији то је још израженије.² Да у нахији Моравица није било муслиманског становништва и почетком XVII века, показује турски попис санџака Босна из 1604. године, када је у тој нахији регистровано 14 села и један чифлук са 71 кућом и житељима који су искључиво били хришћани, регистровани сви као власи, што значи, у овом случају, сточари.³ И кнезови, изузимајући један случај,⁴ били су хришћани.

Најмање село по броју домаћинстава у нахији Моравица било је Комнице са три, а највеће — Доње Брезово са 35 домаћинстава.

Врло су интересантна пописана архаична, углавном словенска лична имена: Манојло, Прерад, Драгош, Глишо, Вукоман, Радојло, Дудан, Радан, Вукоје, Рајчета, Вукдраг (Мочевихи); Јања, Драгојло, Мирчета, Вукша, Херак, Борко, Лалетин, Костадин (Горње Брезово); Драгишин, Бериша, Шалин, Ратин, Радул, Давид, Херјак, Грдан, Вранеш (Придворице); Грубиша (Вјалници); Томљен, Вујин, Паун (Даново — Просјека); Драгић, Драгојле, Михач (Голешница).

Проблем убикације села или насеља уопште, регистрованих у XVI веку, веома је изражен. То је случај и у насељима моравичке нахије. Нека од тада регистрованих насеља очувала су имена, а нека не постоје више са именима из XVI века и због тога их је тешко идентификовати. Као што је познато, у ивањичком крају и на нешто ширем подручју многа насеља су добила нова имена углавном у XIX веку: Обреновићи, Кашићи, Поповићи.

Посредници између хришћанског становништва и турских власти били су кнезови, примућури и лагатури, иначе хришћани по пореклу. Кнез је могао да буде старешина више села. У нашем слу-

чају кнез више села је Саво Манојлов, затим кнез Гојко, а кнез Љубића — Живко Ратин. Примућур је старешина једног села.

Напомињемо да је нахија Моравица постојала као област, а затим као жупа у средњем веку — у предтурско доба. Турци су практиковали приликом нове административне поделе заузетих области да се умногоме служе затеченим стањем, па су обично раније жупе у њихово време постале нахије. Такав је случај и са нахијом Моравица. Међутим, да ли је ова нахија по величини и броју села која су јој припадала била иста што и ранија жупа, тешко је рећи. Вероватније је да се та истоветност није могла (или није хтела) испоштовати.

У хрисовуљу краља Уроша из 1282. и хрисовуљама из 1302. и 1355. године помињу се Моравица и Брезова са селима: „У Моравицах Брезова и заселама“. Деспот Стеван Лазаревић дао је, 1405. године, манастиру Милешево „пет села Моравицах“: два Гугља, Храсно Поље, Шемгон и Рупљево. О томе је детаљније писао Драгиша Лапчевић у Гласнику географског друштва (бр. 7—8, Београд, 1922, стр. 180—185).

НАХИЈА МОРАВИЦА У САНЦАКУ БОСНА

СЕЛО МОЧЕВИЋИ У НАХИЈИ МОРАВИЦА

Саво Манојлов, кнез; Вукоје Глишов, примућур; баштина Илије, сина Вукосава; баштина Вукоја, сина Вукашинова; баштина Прерада, сина Вучетина; баштина Радоја Вучетина; баштина Рајчете Радованова; баштина Јована Николина; баштина Вучете Вукоманова; баштина Дамјана Радулова; баштина Драгаша Вукова; баштина Радојла Радоње у поседу Глишина; баштина Звонка Ђурађева; баштина Илије Петринића; баштина Дудана Божидарева; баштина Обрада Грујина; баштина Петра Радосавова; баштина Радакова у поседу кнеза Манојла; баштина „Брезе“, у поседу кнеза Вукдрага, сада и сина му Глишина; баштина Ђурина, у поседу Дамјана Радулова; баштина „Градачац“, у поседу сељана; Вукоман Обрадов, лагатур — 150.

Кућа: 19 по 315, кућа: 1 по 150.

Кнез: 1, Примућур: 1.

СЕЛО ГОРЊЕ БРЕЗОВО⁵, џемат кнеза Саве Манојлова, нахија Моравица.

Димитрије Миланов, примућур; Вукдраг, син Радунов; баштина... у сељана; баштина Огњена, сина Рашете, у Радојице Микашинова; баштина Радоја Вукова; баштина удове Јање, у властитом поседу; баштина Вује Огњанова; баштина Драгојла Вукова; баштина Вукадина Вукомирова, у поседу Петринића; баштина Радована Вукова; баштина Радише, сина Томшића; баштина Мирчете и Јована, синова Вукше, у поседу кнеза Манојла; баштина Гроздана, сина Вукова; баштина Вукофа, сина Вукова; баштина Радивоја Радоњина; баштина Херака, сина попа Микшина; баштина Радоње, сина Радованова; баштина Грује, сина Драгчића; баштина Борка, сина Тодорова; пола баштине Рајка Костадинова — 150; баштина Радоњина Димитријева; баштина Лалетина у поседу... Поповића; баштина „Јајлак“... у поседу сељана; баштина Вујина Вукашинова, у поседу сељана; баштина Јована, у поседу Драгојла Вукоа.

Кућа: 22 по 315; кућа: 1 по 150; кућа: 1 по 120.

Примућур: 1, кагатур: 1.

Село ПРИДВОРИЦЕ ДРУГАЧИЈЕ ЗВАНО КОМАДИН,⁶ џемат кнеза Саве, нахија Моравица.

Јован Драгашин, примућур; баштина Војина Живкова; баштина Вукдрага Живкова; баштина Верише Рајанова; баштина Шалина (?), сина Ратинова; баштина Радула Ратина; баштина Илије, сина Радосавова; баштина Радојице Радојева; баштина Радована Давидова; баштина Стојана Јованова; баштина Рајка Радулова; баштина Раке, сина Драгића; баштина Владосава Вићица; баштина Вукоја Петрова; баштина Вранеша, у свом поседу; баштина Херјака, сина Грбанова; баштина Милоша, сина Радованова Давидова; баштина Вукосава, у поседу Вука Башића (Пашића); баштина... у поседу сељана.

Кућа: 18 по 315; примућур: 1

СЕЛО ВЈАЛИНИЋИ (?),⁷ џемат кнеза Саве, нахија Моравица.

Радоје Станишавов, примућур; баштина Радише Миладинова; баштина Рајка Радулова; пола баштине Радана Милошева — 150; баштина Вранеша Миленкова; баштина Радоја Јованова; баштина Драгојла Радованова; баштина Радула Добројева; баштина Вукмана Добројева; баштина Драгина сина Лазарева; баштина Радована Хрељина; баштина Манојла Радосавова; баштина Благоја Миле; баштина Ратка Миланче; баштина Грубише сина...;

Кућа: 13 по 315, кућа: 1 по 150, Примућур: 1

СЕЛО ДАНОВО ДРУГАЧИЈЕ ЗВАНО ПРЕСЈЕКА (?)⁸, џемат кнеза Саве

Перино Манојлов, примућур; баштина Раденка Костадинова; баштина Вукоја Драгишина; баштина Радосава Звонкова; баштина Радосава Николина; баштина Љубише Грданова; баштина Станка Вујичина; баштина Страхиње Радосавова; баштина Томљена Станкова; баштина Вукоја Ђурина; баштина Радоја Паунова; баштина Раденка Вукова; баштина Радојице Милошева; баштина Јована Раденкова; баштина Радинова, у поседу Радојице Милошева; баштина Радоја, у поседу Раденка сина Вукова; баштина Вујинова, у поседу Радоја Паунова; баштина Јајлак Ловци (?), у поседу Вукоја Драгишина (могуће да је Чајлак ловци, што би значило фазани ловци или ловци на фазане); Комљен Вукдрагов, лагатур.

Кућа: 17 по 315; примућур: 1, лагатур: 1.

СЕЛО ГОЛЕЋИНИЦА⁹, нахија Моравица, дербенд (кланац)

Становници горе поменутог села, пошто плате у целости румете којим су задужени, биће изузети од авариза и свих текјалифа све док буду чували дербенд — кланац, да не прети опасност по имовину и животе оних који туда пролазе. Тако је прописано у старом дефтеру, па је тако прописано и у новом дефтеру.

Саво Манојлов, кнез; Звонко Драгић, примућур; баштина Петра Радељина; баштина Вукмана Радељина; баштина Лазара Станисавова; баштина Илије Паунова; баштина Вујице Петрова; баштина Радосава Милкова; баштина Црњана Вукдрагова; баштина Пауна Звонкова; баштина Павла Михаче; баштина Милошинова, у поседу Милета сина Јованова; баштина Рајана Драгојлова; баштина Драгоја Радовице; баштина Којина, сина Станисава; баштина Рајана Радосавова; баштина Милоша Славина; баштина Рајка Вукова; баштина Јанина, сина Драгише; баштина Видова, сина Дамјанова; баштина Новакова, у поседу Лазара, сина Станисавова; баштина Костадинова, у поседу Пауна Звонкова; баштина Вукојева, у поседу Павла Михаче; баштина Миладинова, у поседу Којина, сина Станисавова; баштина Радованова, у поседу Рајка Вукова; пола баштине Миладинова, у поседу Радмана Радулова — 150; баштина Добриње, у поседу Драгоја Радоњина; баштина Радојице, у поседу Милоша Славина; баштина Радоја Вучића, у поседу Илије Паунова; баштина Јајлак Брезице, у поседу сељана; баштина Радојице Лазарова, у поседу примућура Звонка; баштина Милоша Рајанова, у поседу Вида Дамјанова; баштина Рате Јованова; Вукоје Раде Петрића, лагатур.

Кућа: 30 по 315, кућа: 1 по 150, кнез: 1, примућур: 1

СЕЛО ДОЊЕ БРЕЗОВО¹⁰- џемат кнеза Саве Манојлова, нахија Моравица.

Јован Добросавов, примућур; баштина Драгаша Радункова; баштина Вукоја Добрице; баштина Славише Рајанова; баштина Вукоја Павлова; баштина... Радосавова; баштина Радула Вучетина; баштина Рајка Славина; баштина Вујина Раденкова; баштина Мароша Вукова; баштина Љубоја Јакшића; баштина Вујина Вукосавова; баштина Рајана Звонкова; баштина Драгојла Миланова; баштина Ивана Вукова; баштина Саве Милетина; баштина Вукомана Радојева; баштина Николе Огњанова; баштина Радака Радојева; баштина Саве Радојева; баштина Радована Петкова; баштина Обрада Радованова; баштина Саве Радојева; баштина Радована Петкова; баштина Обрада Радосавова; баштина Вукдрага Илијина; баштина Радојице Радојева; баштина „Ступе“, у поседу сељана; баштина Звонка Станојева; баштина Глишина Огњанова; баштина Косте, држи собом (?); баштина Радина Драгића; баштина Милете Вукоманова; баштина Звонка Вујице; баштина Вукмана, сина Вучерице (?); баштина Павка Прерадова; баштина Михајла Вукдрагова; баштина Јакова држи је собом, Враче (?) Обрадов, лагатур.

Кућа: 35 по 315, примућур:1, лагатур:1.

СЕЛО КОМНИЦА (2),¹¹ џемат кнеза Саве, нахија Моравица

Баштина Вука Вујинова; баштина Манојла Милете; баштина Милете Вулете, у поседу Николе Радкова; баштина Луке Павлова.

Кућа: 3 по 315.

СЕЛО МЕЂУРЕЧЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ЗВАНО РУЖИЦЕ,¹² нахије Моравица

Милош Гвозденов, примућар; баштина Богдана Радојева; баштина Вуграга, сина Вујина; баштина Радише Вукова, у поседу Радинова, сина Вукашинова; баштина Радивоја, сина Радулова, у Комљена Радоманова; баштина Радина, сина Радосавова; баштина Глишуна, сина Радулова; баштина Радоја Радованова; баштина Вукоја Радојичина; баштина Радосава Комљенова, у Вучка Петкова; баштина Љубоја Грубачина; баштина Драгише, сина Мирана (?); баштина Рајака, сина Билина (?); баштина Петка Мирашинова; баштина Вучете, сина Вучетина; баштина Бранка Сланића (?); баштина Звонка Дијанова; баштина Смољана Ђуричина; баштина Милана Радинова; баштина... сина Лалетова; баштина Драгише, сина Ђуричкова; баштина Мирка Рајакова; баштина Радоја Витомирова; баштина Звонка Ранисавова; баштина Петка Радојичина; баштина Ђурице Радманова; баштина попа Глише, у поседу кнеза Гојка, сина Радишина;

баштина Вукомирова, у поседу... Живкова; баштина Радојице, у Марка Радојице; баштина Вујице, у поседу Радише, сина Вукојева; баштина Маркова, у поседу Гвоздена, сина Радоње; баштина Радоја Херака, у поседу кнеза Гојка; баштина Јованова, у поседу кнеза Вујина, па у кнеза Гојка, изузета од усумата; баштина Радула, сина Видина, у Војина Радулова; баштина Радосава Дробњака, у поседу кнеза Гојка; пола баштине Грубачине, у поседу Рајака Ковача.

Кућа 33, по 315 кућа: 1 по 150, кнез: 1, примућур: 1.

СЕЛО ПАПРАТНА — ДЕРБЕНД (кланац)¹³

Пошто становници горе наведеног села плате у целости румете којима су задужени, све дотле док буду чували кланац, да никоме ко тамо пролази не прети опасност по имовину и животе, биће изузети од аваризи диванија и текјалифи орфије. Тако је прописано по старом дефтеру, па је тако прописано и у новом дефтеру.

Дане Радивојев, примућур; баштина Косте Ђурашинова; баштина Вукдрага Мирашинова; баштина Новака Радосавова; баштина Обрада Дражина; баштина Радојла Првојева; баштина Радојла Радванова; баштина Радула Миладинова; баштина Хребјана, сина Мијусева; баштина Радише Рајкова; баштина... сина Илијина; баштина Рајка, сина Радојева; баштина Живка Николина; баштина Радоње Милутинова; баштина Радина Глишина; баштина Драгојла Ђирина, у поседу Живка Ђурешинова — 200; баштина... у поседу Гвоздана, сина Херцегова; баштина Радака Радосавова; баштина Бране, сина Грубица, у поседу... сина Илије; баштина Радована, сина Миле; баштина Глише Петкова, у поседу сељана; баштина Павла, сина Рајкова.

Кућа: 20 по 315; кућа 1 по 200, примућур: 1.

СЕЛО РАДАНОВО,¹⁴ џемат кнеза Гојка, нахија Моравица

Радојица Вукоманов, примућур; баштина Вујина, сина Вучете; баштина Рајка, сина Видојева; баштина Радојице Гојкова; баштина Јованова; баштина Звонка, сина Филипова; баштина Све Петрова; баштина Станојева, у властитом поседу; баштина Радивоја Радојева. Земин.....

Стојана, сина Мијана; Вука, Станисава; Ивана Момчилова; Божицара и Саве, у поседу Бранка из села Раданово.

Одсеком годишње: 500

Кућа: 8 по 315, отсеком: 1 по 500.

ВАРОШ МЕХРУМ ЈУНУС ПАШЕ— ДРУГАЧИЈЕ ЗВАНА ЉУБИЋ,¹⁵ нахија Моравица, дербенд.

Напред споменута варош је на страшивом, опасном месту. Пошто плате русумете којим су задужени, све дотле док буду чували кланац (дербенд) да ником ко туда пролази не прети опасност по имовину и живот, нека се изузму од аваризи диваније и свих текјалифи орфија. Тако је прописано по старом дефтеру, па је тако прописано и новим дефтером.

Живко Ратин, кнез; Живко Ристанов, примућур; Ђуро Ратин; Мијо Драгин; баштина Михајла Вукашинова; Смоља Славојев; баштина Вукоја Звонкова; Рајчета Рајков; Рајица Перишић; Рашета Рајић; Вујин Вукојев; баштина Рате Николина; Радак Павлов; баштина Звонка Вукова; баштина „Округли крај“, у поседу становника Вароши; баштина Комнена Вукосава и део „Округле“; баштина Мируше Радојева; баштина Томаша Милорадова, у поседу сина му Огњена; Станка Дошлић; Вукдраг.....; Вукоје Љубић; Милиша Милашин; баштина Бранисава и Јована Славинова; Радован Кораћ (?); Милош Радулов; Паун Живков.

Кућа: 24 по 15, кнез: 1, примућур 1.

СЕЛО ПОСТОЈНЕ,¹⁶ џемат кнеза Гојка, нахија Моравица

Дамјан Вуков, примућур; баштина Драгише, сина Вучете; баштина Вукомана, сина Радохне; баштина Радина, сина Раденкова; Радован, син Сејанов; земин Тодора, сина Божића; Вујица, син Радојице; Драгише Мијана; Рајице Богданова и Степанова, у поседу Хурема, а сада у Мехрума и Хидра, синова споменутог Хурема.

Одсеком: 400. Кућа: 5 по 315, отсеком: 1

СЕЛО БУДОЖЕЉЕ,¹⁷ џемат кнеза Гојка, нахија Моравица

У близини наведеног места (села), на великој реци Моравици, има ћуприја, где су се путници који пролазе тамо и овамо, јако мучили. Кадија Новог Пазара је предложио да они саграде на наведеној реци ћуприју, да је о свом трошку одржавају и кад треба поправљају, а да се у накнаду за то изузму од службе у конаку војводе, черехора, и свих осталих опорезивања. У том смислу је издат емиришеруф (указ).

У смислу емири шерифа преведено је тако и у новом дефтеру.

Радан радивојев, примућур; Ђуро, син Милета; баштина Радојице Јованова; баштина Петка Јованова; баштина Вранеша Јованова; баштина Јована Радобрадова; баштина Радоја Богданова; баштина Звонка Грубачина; баштина Радивоја Рајчина; баштина

Радојице Бранкова, у поседу Грдана Радбро; баштина Рате, сина Станојева; баштина „Јеловик“, у поседу сељана.

Кућа: 11 по 315, примућур: 1

ЧИФЛУК РАДОЈА ЗВОНАНОВА, на мезри , у поседу Вука, сина Михаилова. Нахија Моравица

Приходи од житарица, спенце, ушри гијаха и др. 500.

БАЦИ СИЈАХ вароши мехрум Јунус-паше, другачије звана Љубић, нахија Моравица

Свега: 510

Приметно је да су села нахије Моравица опорезована одсеком, по домаћинствима — кућама, углавном јединствено. Свака кућа била је дужна да плати одсеком по 315 ондашњих турских новчаних јединица, а скоро у сваком селу по једна, највероватније најсиромашнија кућа, плаћала је по 150. На пример: село Мочевихе: кућа 19 по 315 и једна кућа по 150. Не знамо поуздано да ли је то било много или симболично. Становници других нахија, у исто време, плаћали су по 14 врста пореза; на пример, нахија Звечан. Сви такви порези су појединачно набројани. Тога на примеру нахије Моравица нема, па би се дало претпоставити да су становници нахије Моравица, за које рекосмо да су хришћани, били поштеђени од већих пореских обавеза. Вероватно је то због тога што су били сточари и у попису тако означени (власи — сточари), а такви су уживали одређене, па и пореске, бенефиције. Уз то, нахија Моравица била је лоцирана на искључиво брдском и пасивнијем подручју, па су приходи били мањи и за то су мање порески оптерећени њени житељи.

НАПОМЕНЕ

1. Попис санџака Босна, нахија Моравица, стр. 373—383, превод: Авдулах Полимац, архив Музеја у Новом Пазару.

2. „Турски катастарски пописи неких подручја западне Србије у XV и XVI веку“ (у три тома), превод и обрада: Ахмед Аличић, издавачи: архиви Краљево, Чачак и Титово Ужице, 1984/85.

3. Адем Ханџић, „О друштвеној структури у Босни почетком XVII столећа“, Прилози за оријенталну филологију, бр. 32—33, 1982—83, Сарајево, 1984, стр. 141.

4. Само се као власници засеока у Мочевиху помиње муслиманска породица браће Мухарема и Хидре, Хуремових синова.

5. Село Брезова, југозападно од Ивањице, недалеко од ушћа Брезовске реке у Грабовицу, по попису из 1981. седиште месне заједнице.

6. У овом попису стоји да се село Придворица другачије зове Комадин. Сада постоји село Комадине јужно од Ивањице, на десној страни Моравице. У ивањичком крају постоји и село Придворица, 1981. седиште месне заједнице.

7. Вјалинићи — непознато.

8. Даново или Пресека. Пресека је село у општини Ивањица.

НАХИЈА МОРАВИЦА (ИВАЊИЦА) У XVI ВЕКУ

9. Голешница; по документима из 1956. године помиње се Колешица као део насеља Брусник у општини Девин. Могуће да је то Голешница.
10. Брзова — као под 5.
11. Комнице. Вероватно: Куманица.
12. Међуречје, село јужно од Ивањице, на ушћу Нопнице у Моравицу. седиште месне заједнице.
13. Село Папртана, можда данашње Папратиште северно од Пожеге
14. Раданово — ако није Радаљево код Прилика.
15. Љубић — недалеко од Чачка, седиште месне заједнице.
16. Постојне, непознато.
17. Будожеле — Будожела село југозападно од Ивањице.

LA NAHIE DE MORAVICA AU XVIe SIÈCLE

Il y a quelques années, un recensement turc des contribuables du sandjak de Bosnie a été traduit par Abdulah Polimac, mais il n'a pas encore été publié. La nahie de Moravica — au Moyen âge circonscription d'un joupan — faisait partie, au XVIe siècle, du cadilouk de Novi Pazar qui appartenait au sandjak de Bosnie.

Suivant ce recensement du XVIe siècle, la nahie de Moravica était considérée comme petite nahie, étant donné qu'elle ne comptait que 12 villages et le bourg de Ljubić.

Dans les villages furent recensés les foyers avec les noms des maîtres de la maison et ceux des préposés locaux: knez, primoutcour, lagatour. Tous les habitants des villages recensés et leurs préposés, à une seule exception près, étaient chrétiens. Les habitants étaient désignés comme valaques, ce qui dans ce cas équivalait aux éleveurs de bétail. L'impôt qu'ils payaient était pratiquement pareil pour tous les foyers, ce qui n'était pas le cas des autres nahies qui appartenaient au cadilouk de Novi Pazar, si bien que les habitants de la nahie de Moravica semblent avoir été partiellement exonérés de l'impôt, du fait qu'ils étaient éleveurs de bétail et qu'ils vivaient sur un sol montagneux et inculte.

Certains villages de la nahie de Moravica étaient chargés d'entretenir les voies et les ponts sur leur territoire respectif, raison pour laquelle ils étaient exonérés d'impôts.